

Zmiany przepisów ustawy o środkach ochrony roślin^{*} w zakresie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin

^{*}Ustawa z 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2024 r. poz. 630, z późn. zm.)

I. DOKUMENTY UPRAWNIAJĄCE DO NABYCIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN PRZEZNACZONYCH DLA UŻYTKOWNIKÓW PROFESJONALNYCH, INNYCH NIŻ FUMIGANTY

Dokumentem uprawniającym do nabycia wymienionych środków będzie:

1) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin wydane przez jednostkę (przedsiębiorcę/podmiot niebędący przedsiębiorcą) wykonującą działalność w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin, potwierdzające ukończenie szkolenia w zakresie:

- a)** stosowania środków ochrony roślin w Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- b)** doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin w Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- c)** integrowanej produkcji roślin, lub

2) zaświadczenie wydane przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby, która zwolniona jest z obowiązku ukończenia szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, na wniosek tej osoby (**art. 64 ust. 10**).

Z obowiązku ukończenia szkolenia w zakresie środków ochrony roślin zwolnione są:

- a)** osoby, które ukończyły szkołę ponadpodstawową lub szkołę wyższą i w przebiegu ich nauczania zostały uwzględnione wszystkie zagadnienia ujęte w programie szkolenia w danym zakresie (**art. 64 ust. 4 pkt 1**),
- b)** osoby posiadające kwalifikacje wymagane dla osób prowadzących szkolenia w zakresie integrowanej produkcji roślin (**art. 64 ust. 4 pkt 2**),
- c)** osoby, które nie wcześniej niż przed upływem 5 lat, przed nabyciem tych środków, ukończyły szkolenie wymagane od użytkowników profesjonalnych w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w państwie będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym na podstawie przepisów obowiązujących w tym państwie potwierdzone dokumentem o ukończeniu tego szkolenia, lub przedstawiły inny dokument wydany na podstawie przepisów obowiązujących w tym państwie, potwierdzający uzyskanie uprawnień do nabywania środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych (**art. 28 pkt 4**).

Osoby wskazane w **lit. a-c** objęte wyłączeniami z obowiązku ukończenia szkolenia w zakresie środków ochrony roślin mogą złożyć wniosek do wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa o wydanie zaświadczenia, które potwierdzi uzyskanie uprawnień do nabycia środków ochrony (**art. 64 ust. 10**).

Zaświadczenie, potwierdzające uzyskanie uprawnień do nabycia środków ochrony zawiera (art. 64 ust. 12**):**

- a)** dane osobowe osoby, której zostało wydane:
 - imię i nazwisko,
 - numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego – nazwę i numer dokumentu potwierdzającego jej tożsamość;
- b)** termin ważności zaświadczenia i jego numer;
- c)** informację o uzyskanych uprawnieniach do nabycia środków ochrony roślin.

Zaświadczenie jest ważne przez okres, przez jaki są ważne uprawnienia uzyskane na podstawie **art. 64 ust. 4 pkt 1 i pkt 2 lub art. 28 pkt 4**, jednak nie dłużej niż przez 5 lat (**art. 64 ust. 13**), lub

3) upoważnienie do nabycia środków ochrony roślin udzielone przez osobę, która (**art. 28 pkt 5**):

- a)** posiada zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin wydane przez jednostkę (przedsiębiorcę/ podmiot niebędący przedsiębiorcą) wykonującą działalność w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin,
- b)** posiada zaświadczenie wydane przez wojewódzkiego inspektora potwierdzające uzyskanie uprawnień do nabycia środków.

II. DOKUMENTY UPRAWNIAJĄCE DO NABYCIA FUMIGANTÓW

Dokumentem uprawniającym do nabycia fumigantów będzie:

- 1) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji w Rzeczypospolitej Polskiej (**art. 28 a**), lub
- 2) zaświadczenie wydane przez wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby, która uzyskała uprawnienia, do nabycia środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji na wniosek tej osoby (**art. 64 ust. 10**).

Z obowiązku ukończenia szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji zwolnione są osoby:

- a) pracownicy naukowych szkół wyższych lub instytutów badawczych, jeżeli do zakresu obowiązków tych pracowników naukowych należy prowadzenie zajęć dydaktycznych, badań naukowych lub prac rozwojowych z zakresu rolnictwa, ogrodnictwa lub leśnictwa (**art. 64 ust. 7 pkt 1**), lub
- b) osoby prowadzące szkolenia w zakresie środków ochrony roślin (**art. 64 ust. 7 pkt 2**).

Osoby wskazane w ww. **lit. a-b** objęte wyłączeniami z obowiązku ukończenia szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji mogą złożyć wniosek do wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa o wydanie zaświadczenia, które potwierdzi uzyskanie uprawnień do nabycia środków ochrony (**art. 64 ust. 10**).

Zaświadczenie, potwierdzające uzyskanie uprawnień do nabycia środków ochrony zawiera (art. 64 ust. 12**):**

- a) dane osobowe osoby, której zostało wydane:
 - imię i nazwisko,
 - numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego – nazwę i numer dokumentu potwierdzającego jej tożsamość;
- b) termin ważności zaświadczenia i jego numer;
- c) informację o uzyskanych uprawnieniach do nabycia środków ochrony roślin.

Zaświadczenie jest ważne przez okres, przez jaki są ważne uprawnienia uzyskane na podstawie **art. 64 ust. 7 pkt 1 i pkt 2**, jednak nie dłużej niż przez 5 lat (**art. 64 ust. 13**).

III. OBOWIĄZKI PRZEDSIĘBIORCÓW WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN PRZEZNACZONE DLA UŻYTKOWNIKÓW PROFESJONALNYCH, INNE NIŻ FUMIGANTY

1. Stacjonarna sprzedaż środków ochrony roślin:

- 1) przestrzeganie nakazu zbywania środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych osobom posiadającym wymagane dokumenty, o których mowa w **części I**,
- 2) możliwość żądania w celu potwierdzenia, że osoba dokonująca nabycia ww. środków ochrony roślin posiada uprawnienia do ich nabycia, okazania przez tę osobę (**art. 28 b ust. 1 pkt 2**):
 - a) zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin albo zaświadczenia wydanego przez wojewódzkiego inspektora potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin,
 - b) dokumentu potwierdzającego tożsamość tej osoby,
 - c) upoważnienia wydanego przez osobę uprawnioną i zaświadczenia tej osoby o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, albo zaświadczenia wydanego przez wojewódzkiego inspektora, potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin wydanego osobie, która udzieliła tego upoważnienia, albo kopii tych zaświadczeń,
- 3) przestrzeganie zakazu zbywania środków ochrony roślin osobie, która (**art. 28 b ust. 2 pkt 1-3**):
 - a) nie posiada ważnego zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, zaświadczenia wydanego przez wojewódzkiego inspektora albo upoważnienia potwierdzającego posiadanie uprawnień (tj. ww. zaświadczeń) do nabycia tych środków ochrony roślin, lub

- b) odmawia okazania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, zaświadczenia wydanego przez wojewódzkiego inspektora albo upoważnienia osoby uprawnionej, lub
- c) odmawia okazania dokumentu potwierdzającego jej tożsamość.

Zakazu o którym mowa w pkt 3 nie stosuje się do zbywania środków ochrony roślin podmiotom niebędącym nabywcami ostatecznymi tych środków (**art. 28 b ust. 3**).

2. Sprzedaż środków ochrony roślin na odległość (on-line):

1) umieszczanie w ofercie sprzedaży (art. 25 ust. 3 pkt 5 lit a):

- a) numeru wpisu sprzedawcy do rejestru przedsiębiorców i kopii zaświadczenia o dokonaniu wpisu do tego rejestru,
- b) informacji, że nabycia środków ochrony roślin mogą dokonać jedynie osoby pełnoletnie, które spełniają warunki wymagane od osób nabywających środki ochrony roślin określone w **art. 28**,

2) wymaganie podania przez osobę dokonującą nabycia środków ochrony roślin (art. 25 ust. 3 pkt 5 lit b):

- a) imienia i nazwiska,
- b) numeru zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin albo numeru zaświadczenia wydanego przez wojewódzkiego inspektora potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin,
- c) nazwy podmiotu, który wydał zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, albo wojewódzkiego inspektora, który wydał zaświadczenie,
- d) terminu ważności zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin albo zaświadczenia wydanego przez wojewódzkiego inspektora,

3) przestrzeganie zakazu:

- a) zbywania środków ochrony roślin osobie, która nie przekazuje informacji, o których mowa w **art. 25 ust. 3 pkt 5 lit. b**, lub przekazuje te informacje niezgodnie ze stanem faktycznym (**art. 28 b ust. 2 pkt 4**).

Zakazu tego nie stosuje się do zbywania środków ochrony roślin podmiotom niebędącym nabywcami ostatecznymi środków ochrony roślin (**art. 28 b ust. 3**),

- b) doręczania zbytych środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych do skrzynek pocztowych, automatów do pocztowej obsługi klientów oraz pomieszczeń, w których jest prowadzona sprzedaż żywności lub pasz (bezpośrednio lub poprzez podmiot trzeci – np. firmę kurierską) (**art. 31 pkt 4**).

IV. OBOWIĄZKI PRZEDSIĘBIORCÓW WPROWADZAJĄCYCH DO OBROTU FUMIGANTY:

1) przestrzeganie nakazu zbywania środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji osobom posiadającym wymagane dokumenty, o których mowa w części II,

2) żądanie, w przypadku zbycia fumigantów ostatecznemu nabywcy, okazania przez osobę dokonującą nabycia tych środków (art. 28 b ust. 1 pkt 1):

- a) zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w RP w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji albo zaświadczenia wydanego przez wojewódzkiego inspektora potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin,
- b) dokumentu potwierdzającego tożsamość tej osoby,

3) prowadzenie ewidencji ostatecznych nabywców fumigantów, zawierającej następujące informacje (art. 25 ust. 3 pkt 4 b):

- a) dane ostatecznego nabywcy środków ochrony roślin obejmujące:
 - imię i nazwisko oraz numer zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji albo numer zaświadczenia wydanego przez

wojewódzkiego inspektora, potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin i nazwę podmiotu albo wojewódzkiego inspektora, który wydał to zaświadczenie – jeżeli ostatecznym nabywcą środków ochrony roślin jest osoba fizyczna,
- nazwę, siedzibę i adres oraz imię i nazwisko osoby dokonującej ich nabycia i numer zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji albo numer zaświadczenia wydanego przez wojewódzkiego inspektora, potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin i nazwę podmiotu albo wojewódzkiego inspektora, który wydał to zaświadczenie – jeżeli ostatecznym nabywcą środków ochrony roślin nie jest osoba fizyczna.

b) nazwę handlową zbytych środków ochrony roślin i ich ilość,

c) datę zbycia środków ochrony roślin,

4) potwierdzanie sprzedaży środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji zawierających substancje czynne, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska, ostatecznym nabywcom środków ochrony roślin, fakturą zawierającą (**art. 25 ust. 3 pkt 4a**):

a) imię, nazwisko oraz adres i miejsce zamieszkania albo nazwę oraz adres i siedzibę ostatecznego nabywcy tych środków ochrony roślin,

b) dane o ilości sprzedanych środków ochrony roślin,

5) przechowywanie informacji zawartych w ewidencji nabywców przez okres 5 lat (**art. 25 ust. 4 b**).

6) przestrzeganie zakazu wykorzystywania ewidencji w innym celu niż na potrzeby realizacji przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa jej ustawowych zadań (**art. 25 ust. 4a**),

7) przestrzeganie zakazu zbywania fumigantów i składania oferty zbycia takich środków na odległość (**art. 31 pkt 3**).

Ww. zakazu nie stosuje się do zbywania środka ochrony roślin oraz składania oferty zbycia środka ochrony roślin podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą w zakresie (**art. 31 a**):

- wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub ich konfekcjonowania,

- usługowego wykonywania zabiegów z zastosowaniem środków ochrony roślin metodą fumigacji.

Konsekwencją wprowadzanych zmian są zmiany przepisów określających sankcje za naruszenie przepisów ustawy o środkach ochrony roślin. W art. 75 ust. 1 nowelizowanej ustawy przewidziano stosowne kary pieniężne dla podmiotów naruszających ww. regulacje. Przewidziano przy tym odpowiednio zróżnicowane maksymalne i minimalne wysokości kary, tak by możliwe było ich dostosowanie do wagi i okoliczności naruszenia prawa. Kary te w zależności od naruszenia mogą być ustalane w wysokości od 1 000 zł do 100 000 zł. Zmiany obejmują również art. 76 ust. 1 ww. ustawy w zakresie kar grzywny.